T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018/273
KARAR NO : 2018/340
KARAR TR: 28.05.2018

ÖZET :Babasının kendi sağlıkgüvencesinden faydalanması için yaptığı başvuruya cevaben, davalı idarece yapılan gelir tespiti neticesinde, babasının gelir seviyesinin G2 grubu olarak tespit edildiğine dair işlem ile, bu işleme karşı yaptığı itiraz sonucutesis edilen aynı muhteviyatlı işlemin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : R.Y.
Vekili : Av. A.E.(Adli Yargıda)
Davalı : Aksaray Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi Başkanlığı'na izafeten Aksaray Valiliği

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 13.7.2016 tarihinde hayatta olan yaşlı babası B.Y.'ın sağlık güvencesini kendi üzerine alabilmek amacıyla davalı idareye başvurduğunu, davalı idarenin 22.7.2016 tarihli cevap yazısıyla, babasının adına gelir tespiti yapıldığını, bu tespit neticesinde aylık bir gelirinin bulunduğunu dolayısıyla taleplerinin kabul edilemeyeceğinin bildirildiğini; ancak kendisi tarafından 21.9.2016 günlü dilekçesiyle davalı idareye tekrar başvuruda bulunarak gelir tespitinin hatalı olduğunun, bu durumun kabul edilemeyeceğinin, eksik ve hatalı inceleme yapıldığının belirtilmek suretiyle muhtaçlık belgesi talebinin yinelendiğini; ne var ki davalı idarenin 4.10.2016 gün ve 2244 sayılı cevabi yazısı ile, "İlimiz Merkez Koçpınar Köyünde ikamet eden babanız B.Y.'ın 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Vakfımıza yaptığı başvurunuza istinaden yapılan incelemeler neticesinde; Babanız R.Y. adına kayıtlı 180.660 m2 arazi kaydı bulunduğu, söz konusu arazinin rayiç bedelinin 72.584,00.-TL, yıllık ortalama getirisinin 19.890,00.-TL olduğu ilgili kurum kayıtlarında görülmüştür. İlgili mevzuat hükümlerine istinaden yapılan gelir tespit işlemleri neticesinde 1.959,93.-TL aylık gelir tespit edilmiş 24.05.2016 tarihli Vakıf Mütevelli Heyetinin toplantısında brüt asgari ücretin iki katı (G2) olarak gelir tespiti kararı alınmıştır." denilerek, davacının başvurusunun reddedildiğini; bu işlemin de hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek davacının babası B.Y. için Aksaray Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi başkanlığına yapmış olduğu 21.9.2016 tarihli itiraza karşılık tanzim edilen 4.10.2016 tarih ve 2016/2244 sayılı idari işlem ile; buna dayanak teşkil eden 2016/1170 sayılı 22.7.2016 tarihli işlemin yürütmesinin durdurularak iptali ile, babası lehine muhtaçlık belgesi verilmesi talebiyle 4.11.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

AKSARAY İDARE MAHKEMESİ28.12.2016 gün ve E:2016/1198, K:2016/1532 sayı ile, 5510 sayılı Kanunun 101. ve 102. Maddeleri dikkate alındığında, ihtilafın davacının babasının kendi sağlık güvencesinden faydalanması başvurusu üzerine kapsam dışı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan gelir tespiti işleminden kaynaklandığı görüldüğünden uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının görev alanında bulunduğu gerekçesiyle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1 -a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

AKSARAY İŞ MAHKEMESİ3:1.3.2017 gün ve E:2017/60, K:2017/115 sayı ile, her ne kadar Aksaray İdare Mahkemesince davanın Sosyal Güvenlik hukukundan kaynaklandığı, 5510 sayılı kanunun 101. ve 102. Maddeleri uyarınca İş Mahkemesinin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı vermiş ise de, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılmış bir işlem olmadığı gibi davacının başvurusunun davalı ildare tarafından red edildiği; bu nedenle davaya konu işlemin idare tarafından tesis edilmiş bir idari işlem olduğu; idari işlemlerin iptali için yapılacak başvurunun görevli İdare Mahkemelerine yapılması gerektiğinden, mahkemelerinin görevsizliğine karar vermek gerektiği gerekçesiyle, davada mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle 10.5.2017 tarihinde başvuruda bulunmuş, Aksaray İş Mahkemesince 5.3.2018 tarih ve E:2017/60 sayılı üst yazısı ile gönderilmiş olup, 29.3.2018 tarihinde Mahkememiz kaydına girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 28.05.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari

ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5510 sayılı Kanun kapsamında babasının kendi sağlık güvencesinden faydalanması için yaptığı başvuruya cevaben davalı idarece yapılan gelir tespiti neticesinde babasının gelir seviyesinin G2 grubu olarak tespit edildiğine dair 22.7.2016 tarih ve 1170 sayılı işlem ile bu işleme itirazına karşılık tesis edilen aynı muhteviyatlı 4.10.2016 tarih ve 2244 sayılı işlemin; babasının mülkiyetindeki tarla ve bahçelerden dolayı farazi hesaplamanın hatalı olduğu, 92 yaşında olan babasının tarlaları tek başına işleterek kazanç sağlayamayacağının kabulü gerektiği, 2004 yılında aynı kapsamda bu haktan yararlanırken de bu tarlaların babasının mülkiyetinde olduğu, malvarlığı durumunda bir değişiklik olmadığı, işlemlerin hukuka aykırı olduğu iddialarıyla iptali istemiyle açılmıştır.

29/05/1986 gün ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 1. maddesinde (Değişik madde: 16/06/1989 - 3582/1 md.), "Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir" şeklindeki düzenleme ile kanunun amacı düzenlenmiş, aynı Kanunu'nun 3. maddesinde, "Bu Kanunda öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Başbakanlığa bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur"denilmek sureti ile Sosyal Dayanış ve Yardımlaşma Fonu'nun amacı belirtilmiştir.

1/12/2004 gün ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un (mülga) 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün kurulması, teşkilâtı, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiş, 2. maddesinde, bu Kanunda geçen vakfin, il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarını ifade ettiği belirtilmiş, 5. maddesinde, vakıflarda çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak" fon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

5263 sayılı Kanun, 08/06/2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, aynı kanun hükmünde kararnamenin 11. Maddesinde yer alan "3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun amaçlarını gerçekleştirmek ve uygulanmasını sağlamak için gerekli idari ve mali tedbirleri almak." şeklindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü adı altında yeniden yapılandırıldığı tespit edilmiştir.

08.06.2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu" başlıklı 34. maddesinde; "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu, Bakanın başkanlığında Başbakanlık Müsteşarı, Müsteşar, İçişleri, Maliye ve Sağlık bakanlıklarının müsteşarları ile Sosyal Yardımlar Genel Müdürü ve Vakıflar Genel Müdüründen oluşur." denilmek sureti ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu'nun yapısı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'ne paralel şekilde yeniden düzenlenmiş, aynı maddenin 3. Fıkrasının c bendinde"İl ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak" fonun görevleri arasında sayılmıştır; aynı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Teşkilatlanma Süreci" başlıklı Geçici 1. Maddesinde; " Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Kadının Statüsü, Aile ve Sosyal Araştırmalar, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlükleri, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğü bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte kapatılmıştır. Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 31/12/2011 tarihine kadar teşkilatlanmasını tamamlar. Bakanlığın teşkilatlanması tamamlanıncaya kadar; Bakanlık görevlerinin, bu Kanun Hükmünde Kararnameyle kapatılan Başkanlık ve genel müdürlüklerin ilgili birimleri ve mevcut personeli tarafından ilgili mevzuatına göre yürütülmesine devam edilir." şeklindeki düzenleme ile Bakanlığın teşkilat yapısı tamamlanıncaya kadar başkanlık ve genel müdürlüklerin mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmesine devam edileceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda 29/05/1986 gün ve 3294 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi incelendiğinde (Değişik fikra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad); "Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.

(Değişik fikra: 16/06/1989 - 3582/3 md.; Değişik fikra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad) Mülkî idare amirleri vakfin tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfin mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.

Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir. (Mülga fıkra: 01/12/2004-5263 S.K./19.mad)" şeklindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nün il ve ilçedeki faaliyetlerini, her ilde vali ve her ilçede ise kaymakam başkanlığında oluşturulmuş Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla yürüttüğü belirtilmiştir. Yine Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü web sitesinde "SYDV'lerin (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları) Yapısı" başlıklı bölümde "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile Genel Müdürlük arasında hiyerarşi olmayıp, Vakıflar Özel Hukuk Tüzel Kişiliği şeklinde örgütlenmişlerdir." denilmek sureti ile vakıfların işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu hususuna açıklık getirtildiği görülmektedir.

Tüm bu yasal mevzuat çerçevesinde yapılan değerlendirme neticesinde; 3294 sayılı Yasa ile, bir hizmet alanı kurularak yürütülmesi görevi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu'na verildiği, daha sonra 5263 sayılı Yasa ile 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün kurulduğu; ancak, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bugenel müdürlüğün,Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü olarak yeniden düzenlendiği veAile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlandığı; 31.12.2011 tarihi itibari ile de Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ve bağlı teşkilatın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet göstereceği anlaşılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davanın 13.7.2016 tarihinde hayatta olan yaşlı babası B.Y.'ın sağlık güvencesini kendi üzerine alabilmek amacıyla davalı idareye başvurduğunu, davalı idarenin 22.7.2016 tarihli cevap yazısıyla, babasının adına gelir tespiti yapıldığını, bu tespit neticesinde aylık bir gelirinin bulunduğunu dolayısıyla taleplerinin kabul edilemeyeceğinin bildirildiğini; ancak kendisi tarafından 21.9.2016 günlü dilekçesiyle davalı idareye tekrar başvuruda bulunarak gelir tespitinin hatalı olduğunun, bu durumun kabul edilemeyeceğinin, eksik ve hatalı inceleme yapıldığının belirtilmek suretiyle muhtaçlık belgesi talebinin yinelendiğini; ne var ki davalı idarenin 4.10.2016 gün ve 2244 sayılı cevabi yazısı ile, "İlimiz Merkez Koçpınar Köyünde ikamet eden babanız B.Y.'ın 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Vakfımıza yaptığı başvurunuza istinaden yapılan incelemeler neticesinde; Babanız R.Y. adına kayıtlı 180.660 m2 arazi kaydı bulunduğu, söz konusu arazinin rayiç bedelinin 72.584,00.-TL, yıllık ortalama getirisinin 19.890,00.-TL olduğu ilgili kurum kayıtlarında görülmüştür. İlgili mevzuat hükümlerine istinaden yapılan gelir tespit işlemleri neticesinde 1.959,93.-TL aylık gelir tespit edilmiş 24.05.2016 tarihli Vakıf Mütevelli Heyetinin toplantısında brüt asgari ücretin iki katı (G2) olarak gelir tespiti kararı alınmıştır." denilerek, davacının başvurusunun reddedildiğini; bu işlemin de hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek davacının babası B.Y. için Aksaray Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi başkanlığına yapmış olduğu 21.9.2016 tarihli itiraza karşılık tanzim edilen 4.10.2016 tarih ve 2016/2244 sayılı idari işlem ile; buna dayanak teşkil eden 2016/1170 sayılı 22.7.2016 tarihli işlemin yürütmesinin durdurularak iptali ile, babası lehine muhtaçlık belgesi verilmesi talebiyle açıldığı anlaşılmıştır.

3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri (çoğunlukla) belli kamu görevlilerinden oluşmasına rağmen, gerek 3294 sayılı Yasa'da, gerek 5263 sayılı Yasa ve gerekse 5263 sayılı Yasa'yı yürürlükten kaldıran 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de söz konusu vakıfların kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulduğuna işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması karşısında davacının babası B.Y. için Aksaray Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfi başkanlığına yapmış olduğu 21.9.2016 tarihli itiraza karşılık tanzim edilen 4.10.2016 tarih ve 2016/2244 sayılı işlem ile; buna dayanak teşkil eden 2016/1170 sayılı 22.7.2016 tarihli işlemin iptali ile, babası lehine muhtaçlık belgesi verilmesi istemiyle açılan davanın özel hukuk hükümleri uyarınca çözümlenmesi gerekecektir.

Bu durumda; davaya konu edilen işlemlerin, 3294 sayılı yasanın 7. Maddesi kapsamında vakıf mütevelli heyeti kararı ile yapıldığı, 3294 sayılı yasa gereğince söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması nedeni ile dava konusu işlemin kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edildiğinin kabulünün mümkün bulunmadığı sonucuna varılmakla; davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Aksaray İş Mahkemesi'nce verilen 31.3.2017 gün ve E:2017/60, K:2017/115 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Aksaray İş Mahkemesi'nce verilen 31.3.2017 gün ve E:2017/60, K:2017/115 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.05.2018 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZERAKSU	Mehmet TÜRE	Suna

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman HilmiTurgay Tuncay AYDIN	VARLI